

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 25 marca 2021 r., (złożonym osobiście dniu 15 kwietnia 2021 r.), K. R. i J. R. złożyli do Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. skargę na radcę prawnego W. H. dotyczącą wykonywania przez nią czynności zawodowych w zakresie treści wezwania z dnia 13 stycznia 2021 r., do zaprzestania naruszania prawa przez K. R. oraz J. R..

W skardze K. i J. R. zarzucili radcy prawnej W. H., że w wezwaniu z dnia 13 stycznia 2021 r., do zaprzestania naruszania prawa - radca prawny nie udowodniła a nawet nie uprawdopodobniła twierdzeń w nim zawartych. Sformułowania zawarte w niniejszym wezwaniu są bardzo ogólne i nieprecyzyjne co w ocenie skarżących, jest nie do pogodzenia z zasadami wyrażonymi w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego, tj. art. 6, art. 12, art. 11 ust. 1 i ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (Uchwała Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) skutkiem czego radca prawny W. H. na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz.75), podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. radca prawny D. K., oceniając treść wezwania z dnia 13 stycznia 2021 r., a także treść skargi, nie stwierdziła popełnienia przez radcę prawnego W. H., przewinienia dyscyplinarnego w ramach wykonywania czynności zawodowych przy sporządzaniu wezwania do zaprzestania naruszania prawa.

Postanowieniem z dnia 28 maja 2021 r., sygn. akt RD 55/21 Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. D. K., po przeprowadzeniu czynności sprawdzających na skutek zawiadomienia K. R. oraz J. R. w sprawie możliwości popełnienia przez radcę prawnego W. H. przewinienia dyscyplinarnego, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 305 § 1 k.p.k., art. 325a § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 75), postanowiła odmówić wszczęcia dochodzenia w sprawie sposobu wykonywania przez radcę prawnego W. H. czynności zawodowych w zakresie treści wezwania do zaprzestania naruszania prawa z dnia 13 stycznia 2021 r., skierowanego do skarżących Pani K. R. oraz J. R..

Jak wskazała Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., zgodnie z art. 38 ust. 1 – 4 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, radca prawny, korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może przekroczyć granic określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą. Radca prawny nie może w swych zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym. Radca prawny nie może świadomie podawać informacji nieprawdziwych, ale nie odpowiada za zgodność z prawdą informacji uzyskanych od klienta. Radca prawny odpowiada za formę i treść pism procesowych i innych dokumentów przez siebie sporządzonych w związku ze świadczoną pomocą prawną.

W świetle przytoczonych przepisów – zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. D. K. – radca prawny W. H. sporządzając pismo nie miała prawnego obowiązku, aby wskazane twierdzenia udowodnić, czy uprawdopodobnić. Stosunek prawny pełnomocnictwa wymaga wzajemnego zaufania stron, zatem nie można wymagać od pełnomocnika by dokonywał on szczegółowej weryfikacji informacji przekazywanych mu przez mocodawcę.

W ocenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. zarówno treść, jak i forma sporządzonego przez radcę prawnego W. H. pisma nie przekracza żadnych granic określonych przepisami prawa, jak i rzeczową potrzebą. Wezwanie, jako pierwsze pismo kierowane do drugiej strony jest bardzo często formułowane ogólnie, albowiem na tak wczesnym etapie postępowania, nie ma potrzeby, aby uszczegóławiać podnoszone okoliczności uzyskane od mocodawcy. Dopiero na etapie postępowania sądowego wymagane jest, zgodnie z regułami dowodzenia, wykazanie wskazanych przez skarżących okoliczności. Ponadto – zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego - informacja, że w przypadku nieuwzględnienia wezwania, mocodawczyni podejmie dalsze kroki prawne w celu zobowiązania wezwanych do respektowania prawa własności oraz prawa do korzystania z

nieruchomości, nie stanowi zakazanej przez art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego groźby postępowania karnego lub dyscyplinarnego (wyrok SN z dnia 17 maja 2018 r. (...) 11/18 LEX nr 2549259).

Wobec powyższego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. D. K. nie stwierdziła popełnienia przez radcę prawnego W. H., czynów które mogłyby zostać zakwalifikowane jako przewinienie dyscyplinarne.

W dniu 19 lipca 2021 r., do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych za pośrednictwem Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wpłynęło odwołanie z dnia 29 czerwca 2021 r., K. R. oraz J. R., jako uzupełnienie odwołania z dnia 16 czerwca 2021 r., w którym strony zarzucają:

1.

Błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść zaskarżonego postanowienia będący skutkiem naruszenia art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez niedokonanie prawdziwych ustaleń faktycznych oraz przeprowadzenie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, co przejawiało się:

a)

zaniechaniem wykonania czynności w postaci przeprowadzenia udokumentowanej rozmowy z M. W., na okoliczność formułowanych przez nią twierdzeń oraz treści informacji przekazanych radcy prawnemu W. H., w szczególności w zakresie związanym z rzekomym kierowaniem przez J. R. skarg do (...) (...) W. w przedmiocie stanu sanitarnego budynku przy ul. (...) (...) W., a następnie sformułowanym przez w/w prawnika i przesłanym do skarżących wezwaniem do zaprzestania naruszenia prawa z uwzględnieniem wszystkich przedstawionych twierdzeń, oraz okoliczności przytoczonych przez skarżących w ich zawiadomieniu z dnia 25 marca 2021 r., o postępowaniu w/w radcy prawnego w sposób sprzeczny z zasadami etyki zawodowej i godnością zawodu.

b)

przyjęciem, że stosunek prawny pełnomocnictwa wymaga wzajemnego zaufania stron, co w efekcie prowadzi do wniosku, iż nie można wymagać od profesjonalnego pełnomocnika dokonywania szczegółowej weryfikacji informacji przekazywanych mu przez mocodawcę, w sytuacji gdy z okoliczności sprawy nie wynika aby radca prawny W. H. dokonała jakichkolwiek czynności zmierzających do ustalenia stanu faktycznego sprawy, pomimo tego, że na mocy art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego jest zobowiązana wykonywać czynności zawodowe w sposób sumienny oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania, a jednocześnie stosownie do zapisu art. 7 ust. 3 cytowanego Kodeksu, radca prawny nie może naruszać zasad etyki zawodowej i niewłaściwie wywiązywać się z obowiązków zawodowych w celu spełnienia oczekiwań klienta lub osób trzecich,

- co skutkowało bezpodstawnym przyjęciem, iż radca prawny W. H. sporządzając pismo z dnia 13 stycznia 2021 r., w ramach wykonywania swoich czynności zawodowych nie popełniła przewinienia dyscyplinarnego.

2.

Obrazę przepisów prawa procesowego , mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 307 § 1 k.p.k. w zw. z art. 303 k.p.k. poprzez zaniechanie sprawdzenia wszystkich faktów w zakresie wskazanym w zawiadomieniu o przewinieniu dyscyplinarnym radcy prawnego W. H., oraz zaniechanie wydania postanowienia o wszczęciu dochodzenia w terminie 30 dni od otrzymania cytowanego zawiadomienia pomimo wystąpienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia w/w czynu, co w efekcie skutkowało bezpodstawnym wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie niewłaściwego wykonania czynności zawodowych w zakresie treści wezwania do zaprzestania naruszania prawa z dnia 13 stycznia 2021 r., skierowanego do skarżących K. R. oraz J. R..

Z uwagi na powyższe K. i J. R., na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 75), wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. do dalszego prowadzenia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców (...) W. nie podziela argumentacji na której zostały oparte zarzuty odwołania.

Stosownie do postanowień art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 75) radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź naruszenie swych obowiązków zawodowych. W myśl art. 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego. Jednocześnie zgodnie z art. 38 ust. 1 – 4 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (Uchwała Nr 3/2014 r. Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego), radca prawny, korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może przekroczyć granic określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebą. Radca prawny nie może też w swych zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym. Radca prawny nie może świadomie podawać informacji nieprawdziwych, ale nie odpowiada za zgodność z prawdą informacji uzyskanych od klienta. Radca prawny odpowiada za formę i treść pism procesowych i innych dokumentów przez siebie sporządzonych w związku ze świadczoną pomocą prawną. W myśl natomiast art. 45 zdanie 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stosunki między radcą prawnym a klientem powinny być oparte na zaufaniu.

Analizując treść wezwania z dnia 13 stycznia 2021 r., do zaprzestania naruszania prawa przez K. R. i J. R., sporządzonego przez radcę prawnego W. H., należy zgodzić się ze stanowiskiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. radcy prawnego D. K. co do braku podstawy prawnej do pociągnięcia Radcy Prawnego W. H. do odpowiedzialności dyscyplinarnej, albowiem sporządzone wezwanie nie jest sprzeczne z prawem, zasadami etyki i jest zgodne z godnością zawodu radcy prawnego.

Zasadą jest, że przed wytoczeniem powództwa, powód winien wystąpić o dobrowolne zaspokojenie roszczenia, w przeciwnym wypadku, zgodnie z art. 101 k.c., pozwanemu należy się zwrot kosztów, pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli pozwany nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności żądanie pozwu.

Brak zatem wezwania sporządzonego przez radcę prawnego W. H., do zaprzestania naruszania prawa przez K. i J. R. przed wytoczeniem powództwa, mogłoby spowodować, że K. i J. R. uznałoby przed sądem roszczenie i zażądali zasądzenia na ich rzecz kosztów procesu.

Radca prawny kierując się zatem art. 101 k.p.c , art. 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych oraz art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w myśl którego radca prawny, świadcząc klientowi pomoc prawną, postępuje lojalnie i kieruje się dobrem klienta w celu ochrony jego praw, sporządził na piśmie wezwanie do zaprzestania naruszania prawa, którego treść w żadnym stopniu nie narusza przepisów Kodeksu Cywilnego, ustawy o radcach prawnych jak i przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., wezwanie o zaprzestanie naruszania prawa zostało sporządzone zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej, dobrymi obyczajami, sumiennie i z należyłą starannością. Natomiast zgodnie z art. 38 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, radca prawny nie odpowiada za zgodność z prawdą informacji uzyskanych od klienta, co oznacza, że radca prawny nie jest zobowiązany do weryfikacji informacji przekazywanych przez mocodawcę.

Uzasadnionym jest również powołanie przez radcę prawnego W. H. w wezwaniu do zaprzestania naruszania prawa art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 144 k.c., albowiem w/w przepisy stanowią podstawę prawną wezwania do zaprzestania naruszania prawa w stanie faktycznym sprawy.

Mając na uwadze powyższe uzasadnionym jest stanowisko, że radca prawny W. H. przy wykonywaniu czynności zawodowych nie naruszyła art. 6, art. 7 ust. 3, art. 11 ust.1 i ust.2 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, skutkiem czego art. 64 ustawy o radcach prawnych nie ma zastosowania.

Zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się przepisy kodeksu postępowania karnego, co oznacza, że na tym etapie postępowania można stosować odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego o postępowaniu przygotowawczym, przede wszystkim dotyczące dochodzenia.

Stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.k. organ powołany do ścigania przestępstw jest obowiązany do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania przygotowawczego, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia – ściganego z urzędu. W myśl natomiast art. 10 § 2 k.p.k. z wyjątkiem wypadków określonych w ustawie lub w prawie międzynarodowym nikt nie może być zwolniony od odpowiedzialności za popełnione przestępstwo.

Ustawodawca w art. 10 k.p.k. wyraził zasadę legalizmu. Oznacza ona, iż organ powołany do ścigania przestępstw jest obowiązany do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania przygotowawczego, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia o czyn ścigany z urzędu. Unormowanie w art. 10 § 2 k.p.k. podkreśla cel legalizmu, którym jest doprowadzenie do pociągnięcia każdego sprawcy przestępstwa do odpowiedzialności w imię realizacji idei równości wszystkich wobec prawa. Z przepisu tego wynika, że sam uprawdopodobniony fakt popełnienia przestępstwa zobowiązuje określone w tym przepisie organy do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania karnego.

Kodeks postępowania karnego stanowi, że śledztwo lub dochodzenie wszczyna się, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 303 i art. 325a k.p.k.).

W myśl natomiast art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, gdy czynu nie popełniono, co oznacza, że nie jest dopuszczalne prowadzenie postępowania przygotowawczego dla udowodnienia czy wykazania czyjejs niewinności. Żeby wszcząć postępowanie organ ścigania musi mieć dane pozwalające na przyjęcie ustalenia co do uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Artykuł 307 k.p.k. określa tzw. postępowanie sprawdzające, w którego toku podejmowane są czynności mające na celu potwierdzenie informacji o popełnieniu przestępstwa zawartych w zawiadomieniach. Czynności postępowania sprawdzającego mogą dotyczyć warstwy faktycznej (np. czy określone zdarzenie miało miejsce), oceny prawnej zdarzenia (np. czy zaistniały czyn jest przestępstwem) oraz problematyki procesowej (np. czy nie zachodzą przesłanki negatywne powodujące niedopuszczalność postępowania. Zgodnie z art. 307 § 2 k.p.k. w postępowaniu sprawdzającym nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie lub wniosku o ściganie oraz czynności określonej w § 3. Jednocześnie należy podkreślić, że w doktrynie podkreśla się, że czynności dokonywane w ramach postępowania sprawdzającego nie mogą zmienić się w czynności procesowe, jak np. przesłuchania, gdyż nie mogą one służyć zastępowaniu postępowania przygotowawczego, lecz prowadzeniu postępowań zbędnych.

Jednocześnie należy podkreślić, że art. 307 k.p.k. dopuszcza wyjaśnienie kwestii jeżeli jest taka potrzeba przez:

- Uzupełnienie danych przez zobowiązanie do dostarczenia dokumentów (przedmiotów) lub przesłuchanie w charakterze świadka osoby zawiadamiającej,
- Sprawdzenie faktów (...) własnym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że nie znajduje uzasadnienia zarzut strony skarżącej w przedmiocie braku przeprowadzenia oraz udokumentowania rozmowy z M. W. na okoliczność formułowanych przez nią twierdzeń dotyczących zachowań K. R. i J. R. oraz treści informacji przekazanych przez nią radcy prawnemu W. H., albowiem przesłuchanie M. W., na tym etapie postępowania, jest niezgodne z art. 307 § 2 k.p.k. Stosownie natomiast do postanowień art. 307 § 1 k.p.k., nie zachodziła taka potrzeby, albowiem radca prawny W. H. nie naruszyła

obowiązującego porządku prawnego, w szczególności przepisów ustawy o radcach prawnych jak i przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Nieuzasadnionym jest również zarzut wydania postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia po upływie terminu określonego w art. 307 § 1 k.p.k., tj. 30 dni od otrzymania zawiadomienia, albowiem termin określony w art. 307 § 1 k.p.k. ma charakter instrukcyjny a jego przekroczenie nie wywołuje żadnych skutków procesowych.

Na marginesie, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych wskazuje, że nie znajduje uzasadnienia stanowisko strony skarżącej w przedmiocie naruszenia dóbr osobistych o których mowa w art. 23 k.c. O ile przepis art. 23 k.c., reguluje ogólną zasadę ochrony dóbr osobistych, to przesłanki ochrony dóbr osobistych zostały sprecyzowane w art. 24 § 1 k.c. Należy wskazać, że przy ocenie czy doszło do naruszenia dobra osobistego decydujące znaczenie ma nie subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stanu psychicznego, ale to jaką reakcję wywołuje naruszenie w społeczeństwie. Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy. Podając za komentarzem do art. 24 k.c. pod red. J. C., stan prawny: 10 czerwca 2021 : „Nie wystarcza tu powołanie się na naruszenie „dóbr osobistych” rozumiane jako krzywda, dyskomfort, ujemne przeżycie psychiczne”. Ustawodawca uzależnia udzielenie ochrony prawnej dobrom osobistym na podstawie art. 24 § 1 k.c. od uznania, że zachowanie prowadzące do zagrożenia (lub naruszenia) dóbr osobistych nosi znamiona bezprawności z punktu widzenia szeroko rozumianego porządku prawnego.

Zdaniem składu orzekającego Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., sporządzone przez radcę prawnego W. H. wezwane do zaprzestania naruszania prawa, jako wezwanie przedsądowe, uwzględniające zapis art. 101 k.p.c., i sporządzone zgodnie z zasadami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, nie narusza porządku prawnego, co uzasadnia twierdzenie braku naruszenia dóbr osobistych strony skarżącej.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. nie znalazł zatem podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia.

W świetle powyższego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. uznał, że nie doszło do naruszenia art. 438 § 1 pkt 2 i pkt 3 k.p.k., i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., i doszedł do przekonania, iż należy utrzymać w mocy postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. z dnia 28 maja 2021 r., sygn. akt RD 55/21 o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie wykonania przez radcę prawnego W. H. czynności zawodowych w zakresie treści wezwania do zaprzestania naruszania prawa z dnia 13 stycznia 2021 r., skierowanego do skarżących K. R. oraz J. R..

Ze względu na powyższe należało orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70 6 ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2020 roku, poz. 75) w zw. z § 1 ust. 1 Uchwały nr 330/2015 Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. z dnia 16 czerwca 2015 r. sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia ryczałtowego dla członków Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W., zgodnie z którym zryczałtowanymi kosztami w wysokości 1.000,00 zł (słownie: tysiąc złotych), postępowania dyscyplinarnego w niniejszym postępowaniu odwoławczym, obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych (...) W..

Pouczenie:

Niniejsze postanowienie jest prawomocne i ostateczne, bowiem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny (...) (...) W., w niniejszej sprawie działał jako organ II instancji i dlatego stosownie do treści art. 426 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ oraz stosownie do treści art. 70² ust. 1a ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 75), od niniejszego postanowienia nie przysługuje żaden środek odwoławczy.